

השפעת מסר הצלחה במהלך הקיץ על יבול ואיכות אצוילי פריחה של טרכליום לייק סופריוור

גבי צוברי, שלומית כרמי, אבי אושרוביץ - מו"פ ערבה
קדמן זהבי אבישג - מינהל המחקר החקלאי

מבוא

מתבקש הסבר מקוצר לשם מה צריכים רשתות בטרכליום. מתן צל לטרכליום בתקופת הקיץ והסתיו הינו הכרחי. הצל חשוב לשמירה על הצמחים הצעירים ולימנוע פריחה מוקדמת מידי ולא איכותית. מאידך צל כבד מידי ושניתן לזמן ארוך מידי, עלול לגרום לדחייה רצינית בקטיף ופחיתת יבולים. במחקר זה מטרתנו להגיע למשטר הצללה כזה שיאפשר קבלת יבול מיטבי ומוקדם ככל שניתן. תוצאות הניסוי בעונה שעברה הראה כי שימוש ברשתות מתנייעות (מסך תרמי) בסף של 1,500 μmol למ"ר גרם לעיכוב בפריחה במקום להקדמה הנדרשת. בניסוי זה הורדנו את סף הקרינה המקסימלית לפריסה ל- 1,200 μmol למ"ר. כלומר, כאשר הקרינה החיצונית המקסימלית שנמדדה הגיעה ל 1,200 נפרסו הרשתות, ובשעות אחה"צ כאשר הקרינה ירדה אל מתחת ל- 1,200 μmol למ"ר נאספו הרשתות.

מהלך הניסוי

הניסוי נערך על צמחים של טרכליום לייק סופריוור שנשתלו ביולי 2001 וב- 12/5/02 נעשה גיזום טכני ומכאן ואילך התבצעה הורדת גיבעולים פורחים במשך כל הקיץ. רשת צל של 30% הונחה על החממה מ- 24/4/02 ועד 1/8/02 בנוסף למסך התרמי. מ- 1/8/02 ועד 1/10/03 הופעלו הטיפולים של המסכים התרמיים.

מסך 1 עם רשת 50% צל, נייד.

מסך 2 עם רשת 75% צל, נייד.

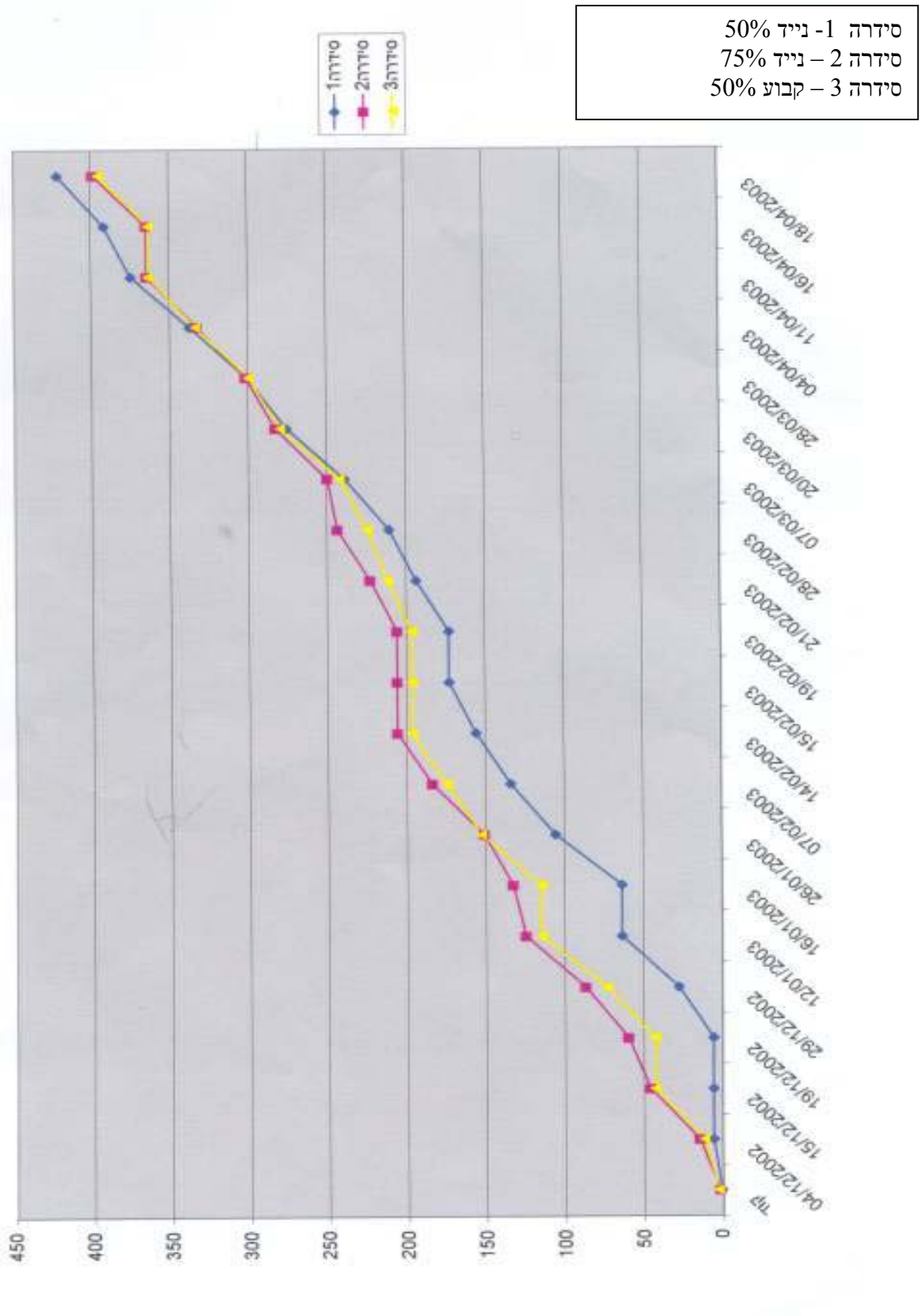
מסך 3 עם רשת 50% צל, קבוע.

תוצאות

הקטיף החל ב- 4/12/02 בכל הטיפולים (טבלה 1).

כמות הענפים שנקטפה בחודש הראשון הייתה נמוכה יותר בחממה עם מסך נייד של 50% בהשוואה לחממה עם 75% נייד ו- 50% קבוע (איור 1) בחלקה עם המסך הנייד של 50% חל עיכוב בתחילת הגידול, אך בהמשך העונה השתפר המצב ונקטפו בחלקה זו ובחלקה של 75% נייד יותר פרחים מאשר בחלקה שהייתה תחת מסך קבוע 50%.

איור 1: יבול מצטבר לחלקה של טרכליום לייק סופריוור שנה שנייה במשטרי הצללה שונים

טבלה 1: יבול ואיכות טרכליום במשטרי הצללה שונים

טיפולי ההצללה	נייד 50%	נייד 75%	קבוע 50%
תחילת קטיף	4/12/02	4/12/02	4/12/02
יבול במ"ר	140.6	136.5	129.5
אורך ענף ממוצע (ס"מ)	101.4	111.7	110.6
קוטר תפרחת ממוצע (ס"מ)	11.6	12.1	12.0
משקל (80 ס"מ) ענף ממוצע (גרם)	27.2	30.5	29.1
ענפים מכופפים במ"ר	26	27	27.5

איכות

אורך הגבעולים הממוצע היה מעט נמוך בחלקה שגדלה תחת רשת 50% ניידת, וזאת משום שבתחילת הגידול הצימוח התעכב מעט. למרות זאת אורך הגבעול היה מספק לצורך שיווק. גם במשקל הגבעול וקוטר התפרחת היו הבדלים קטנים, אך זה פועל יוצא של תנאי הגידול ההתחלתיים.

סיכום ומסקנות

הניסוי שהוא המשך לניסוי משנה שעברה מצביע על תנאים קשים בקיץ שאינם מאפשרים אפילו להגיע ל- $1,200 \mu\text{mol}$ למ"ר בתחילת היום. מטרת העבודה הייתה לפרוס את הרשתות מעל הגידול כאשר הקרינה מגיעה ל- $1,200 \mu\text{mol}$ למ"ר, ובכך לקבל יותר ענפי פריחה, וכן הקדמה בקטיף. עוצמת הקרינה והטמפרטורות הגבוהות מחייבות שימוש ברשת צל באזור חצבה כמעט עד חודש אוקטובר. חשיפה מוקדמת יותר, בעיקר כאשר יש כיסוי פוליאאתילן על החממה גורמת נזק לצמחים. נזק שמתבטא בעצירת הצימוח (שינוי צבע של העלים לסגול כהה). בשונה משנים קודמות, מועדי השתילה והגיזום הוקדמו לחודשים מאי-יוני כאמצעי להתחמקות משיא החום והקרינה (יולי-אוגוסט), וכן כאמצעי להקדמה. דבר זה מאפיל על השימוש במסך תרמי לאותה מטרה. נראה כי לקבלת הקדמה מצמחים שנשתלו מוקדם או נגזמו מוקדם, די בכך שרמת הצל לא תעבור את ה- 50% (עם כיסוי פוליאאתילן), והסרת הרשת תתבצע בסוף חודש ספטמבר. החשיבות של חשיפת הצמחים ליותר קרינה בתחילת היום יכולה להשפיע על צמחים שנשתלו בחודשים יולי-אוגוסט-ספטמבר במטרה לקבל יותר יבול. נושא זה כדאי להמשיך לבחון, ובכל מקרה לא לעבור מעל $1,000 \mu\text{mol}$ למ"ר קרינה מקסימלית.